

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget indeholder *dels* en revision af reglerne om udlæg og udpantning (I), *dels* regler om oprettelse af lokalnavn vedrørende politiets virksomhed (II). Forslaget indeholder endvidere enkelte andre mindre ændringer, herunder forslag om ophævelse af de gældende regler om gældsfængsel.

I. Udlæg og udpantning m. v.

A. Justitsministeriets udvalg vedrørende udlæg og udpantning afgav betænkning i december 1971 (nr. 634/1971). Udvalget havde til opgave at foretage en nærmere undersøgelse af, hvorvidt de gældende regler om udlæg og udpantning m. v. kunne forenkles, herunder om der kunne indføres fælles regler herfor, og at fremkomme med en indstilling om ændringer i lovgivningen på dette og tilgrænsende områder.

Betænkningen indeholder udkast til love om ændring af retsplejeloven (Udlæg og udpantning), lov om udpantning m. v., lov om inddrivelse af underholdsbidrag og lov om fremgangsmåden ved udpantning for skatter og afgifter m. v.

Udvalget har set det som en væsentlig opgave at forenkle fremgangsmåden for inddrivelse af pengekrav. Det gøres bl. a. ved en udvidelse af de tilfælde, hvor tvangsfuldbyrdelse kan ske uden dom. Den sædvanlige inddrivelsesform, hvor kreditor, før inddrivelse kan ske, må opnå dom over skyldneren ved de almindelige domstole, medfører meget arbejde for kreditorer og domstole, og store omkostninger for såvel det offentlige som skyldneren, der i sidste omgang må betale i hvert fald hovedparten af de omkostninger, som kreditor har haft til sagens gennemførelse. Det er derfor i alles — ikke mindst i skyldnernes — interesse, at fremgangsmåden gøres enklere og billigere. Efter de gældende regler kan udlæg foretages uden dom, hvis skyldneren har underskrevet et frivilligt forlig, samt i visse tilfælde, hvor et pantebrev er misligholdt. Efter forslaget kan pantebreve i al almindelighed samt gældsbreve, vekslers og checks danne grundlag for fuldbyrdelse uden dom. Skyldnere skal som hidtil kunne fremsætte indsigelser mod sådanne krav, men dette skal efter forslaget ske for fogedretten i stedet for som nu for de almindelige domstole. Blandt de øvrige forslag til forenkling kan nævnes, at de historisk betingede forskelle mellem fremgangsmåden ved udlæg og ved udpantning opgives, således at al inddrivelse af pengekrav fremtidig sker ved udlæg, at der kun undtagelsesvis skal foretages vurdering af udlagte aktiver, og at

værnetingsreglerne foreslås ændret, således at foged-sager altid kan behandles på det sted, hvor det er mest praktisk.

Et andet hovedformål med forslaget er at gennemføre en mere human retsforfølgning. Der bør ikke opstå et misforhold mellem betydningen af den interesse, som varetages ved fyldbyrdelsen, og de ulemper og økonomiske skader, som påføres skyldneren. Det gælder også i tilfælde, hvor skyldneren kan siges selv at have skyld i, at retsforfølgning er blevet nødvendig. Der sker således en udvidelse af de aktiver, som en skyldner altid har ret til at beholde, ligesom erstatning for invaliditet og ting af særlig affektionsværdi fritages for udlæg. Løn, der ikke er udbetalt, skal ikke kunne gøres til genstand for udlæg, medmindre skyldneren lader lønnen henstå urørt i mere end én uge. Endvidere sker der en begrænsning med hensyn til, i hvilke tilfælde en skyldner kan anholdes og fremstilles i fogedretten ved politiets foranstaltning, og der foreslås indført en regel om erstatning til skyldnere, hos hvem der med urette er blevet foretaget udlæg, eller som er blevet afhentet af politiet, uden at betingelserne herfor har været opfyldt. Endelig kan nævnes, at skyldneren i almindelighed på forhånd skal underrettes om fogedforretningen.

B. Lovforslagets regler om udlæg og udpantning m. v. er udarbejdet på grundlag af lovudkastene i betænkningen. Udkastet om fremgangsmåden ved udpantning for skatter og afgifter m. v., jfr. betænkningen s. 19 og 108-109, er dog optaget i det samtidig fremsatte forslag til lov om fremgangsmåden ved inddrivelse af skatter og afgifter m. v.

Lovforslaget afviger fra betænkningensudkastet på følgende punkter:

1. Adgangen til at forlange udlægsforretning afholdt hos insolvente skyldnere.

Efter § 504, stk. 2, i betænkningensudkastet kan en fordringshaver, der ikke har fået tilstrækkeligt udlæg til at dække sin fordring, først påny begære afholdt forretning ved samme fogedret til foretagelse af udlæg, når der er forløbet 6 måneder siden sidste forretning, medmindre der er rimelig grund til at antage, at skyldneren ejer yderligere aktiver, hvori udlæg kan foretages.

Den foreslåede regel vil utvivlsomt afskære en række udlægsforretninger, som ikke tjener noget rimeligt formål. Den omstændighed, at bestemmelsen kun udelukker ny forretning for samme krav,